ZENDEGI-SALAM
ضمیمه روزنامه خراسان رضوی
دوشنبه • ۱۱ تیر ۱۴۰۳
۲۴ ذی الحجه ۱۴۴۵ • اول جولای ۲۰۲۴
شماره ۲۱۵۲۶
۲۷۴۵

آرزوی موفق ماندن روی دل قهرمانان یورو

ایتالیا به عنوان قهرمان یورو ۲۰۲۰ در اولین بازی از مرحله یک هشتم نهایی یورو ۲۰۲۴ شکست خورد و از دور مسابقات کنار رفت؛ سرنوشت قهرمانان یورو ۲۰۱۶، ۲۰۱۲، ۲۰۰۴ و... مشابه بود اما چرا موفق ماندن سخت‌تر از موفق شدن است؟

مجید حسین زاده | روزنامه‌نگار

پرونده

لاجوردی‌پوشان در این دوره از مسابقات یورو هیچ شباهتی به یک قهرمان نداشتند. آن‌ها مرحله گروهی را با ۴ امتیاز به پایان رساندند و خوش‌شانس بودند که موفق به صعود از گروه‌شان شدند. ایتالیا در گروه دوم مسابقات با اسپانیا، کرواسی و آلبانی هم گروه بود که به اسپانیا باخت، با کرواسی مساوی کرد و آلبانی را هم به سختی با نتیجه ۲ بر یک برد. سپس آن‌ها در مرحله یک هشتم نهایی باید به مصاف سوئیس می‌رفتند تا بتوانند گام بعدی برای دفاع از عنوان قهرمانی خود در یورو ۲۰۲۰ را بردارند. اما آن‌ها با انجام یک بازی ضعیف و بدون برنامه، پس از ۹۰ دقیقه با دریافت دو گل برابر این تیم شکست خوردند و از صعود به مرحله بعدی بازماندند. اتفاقی که واکنش‌های تندی را به‌خصوص در رسانه‌های ایتالیایی در پی داشت که با توجه به بالا رفتن توقعات مردم این کشور از تیم ملی‌شان دور از انتظار هم نبود. البته ایتالیا در این ناتوانی و ناکامی تنها نیست. تقریبا همه قهرمانان یورو در مسابقات ۴ سال بعد با شکست‌های تلخ و زودهنگام از دور مسابقات کنار می‌روند. به همین بهانه و در پرونده امروز زندگی‌سلام، مروری بر سرنوشت قهرمانان یورو از ۱۹۹۲ تا امروز داشتیم و از دلایل روان‌شناسانه‌ای گفتیم که تکرار قهرمانی را این‌قدر سخت و پرچالش می‌کند. همچنین با «مجید جلالی» در این باره گفت‌وگویی داشتیم که خواهید خواند. با ما باشید.

حذف قهرمان در مرحله گروهی!

تیم؟ دانمارک | کدام یورو؟ ۱۹۹۶

در فینال یورو ۱۹۹۲، دانمارک و آلمان به مصاف هم رفتند و دانمارک با یک پیروزی قاطع و ۲ بر صفر قهرمان شد. اما تیم قهرمان یورو ۱۹۹۲، چهار سال بعد در گروهی سخت کنار پرتغال، کرواسی و ترکیه قرار گرفت و با ۴ امتیاز سوم شد تا به مرحله حذفی هم نرسد. اما آلمان دیگر فینالیست، ناکامی قبلی را جبران کرد و به اولین قهرمانی‌اش بعد از اتحاد آلمان‌های غربی و شرقی رسید. در گروهش بالاتر از جمهوری چک، ایتالیا و روسیه اول شد، سپس کرواسی را کنار زد و در نیمه‌نهایی در ضربات پنالتی انگلیسِ میزبان را برد. در فینالِ هم با گل طلایی اولین حریف‌شان در این دوره یعنی چک را بردند و قهرمان شدند.

حذف قهرمان با یک امتیاز در مرحله گروهی!

تیم؟ آلمان | کدام یورو؟ ۲۰۰۰

فینال یورو ۱۹۹۶ بین آلمان و جمهوری چک برگزار شد و آلمان با نتیجه ۲ بر یک موفق به پیروزی و کسب عنوان قهرمانی شد. اما تیم قهرمان در دوره بعد، ضعیف‌ترین عملکرد خود در تمام دوران حضورش در جام ملت‌های اروپا را رقم زد. آلمان در گروه مرگ با فقط کسب یک امتیاز از ۳ بازی، پایین‌تر از پرتغال، رومانی و انگلیس جای گرفت و در مرحله گروهی حذف شد. قطعا کسی باورش نمی‌شد که تیم قهرمان دوره پیش با چنین نتایج فاجعه‌باری از جام کنار برود. جمهوری چک دیگر فینالیست هم سرنوشت بهتری پیدا نکرد. آن‌ها هم در گروهی سخت کنار هلند، فرانسه و دانمارک بودند و با تنها ۳ امتیاز در رده سوم جای گرفتند تا وداعی زودهنگام با یورو ۲۰۰۰ داشته باشند.

باخت قهرمان به یونان شگفتی‌ساز

تیم؟ فرانسه | کدام یورو؟ ۲۰۰۴

فینال یورو ۲۰۰۰ یکی از حساس‌ترین و تماشایی‌ترین فینال‌های تاریخ یورو به شمار می‌رود؛ جایی که فرانسه و ایتالیا در مقابل هم قرار گرفتند. در پایان آن بازی، فرانسه موفق شد با نتیجه ۲ بر یک به پیروزی برسد و جام قهرمانی یورو را بالای سر ببرد. چهار سال بعد و در یورو ۲۰۰۴، فرانسه شروع خوبی داشت و در گروهش بالاتر از انگلیس، کرواسی و سوئیس صدرنشین شد. اما در مرحله یک چهارم نهایی به یونانِ شگفتی‌ساز برخورد کرد و با یک گل شکست خورد تا از دور رقابت‌ها کنار برود. ایتالیا دیگر فینالیست دوره قبل هم در رقابتی تنگاتنگ با سوئد و دانمارک در گروهش به دلیل تفاضل گل کمتر سوم شد. هر سه تیم ۵ امتیاز داشتند. آتزوری با بدشانسی در همان مرحله گروهی کنار رفت و وداع زودهنگامی با یورو داشت.

حذف قهرمان با صفر امتیاز در مرحله گروهی

تیم؟ یونان | کدام یورو؟ ۲۰۰۸

هنوز هم خیلی‌ها از قهرمانی یونان در یورو ۲۰۰۴ با آن بازی‌های دفاعی عجیب و غریب و بردهای یک گله، خاطراتی در ذهن‌شان دارند. در آن دوره، یونان و پرتغال به فینال رسیدند و یونان باز هم با همان نتیجه تکراری و همیشگی یک بر صفر موفق به پیروزی و کسب جام قهرمانی شد. اما یونان که در یورو ۲۰۰۴ چشم‌ها را خیره کرده بود و یکی از عجیب‌ترین قهرمان‌های تاریخ این دوره از مسابقات شد، در یورو ۲۰۰۸ حتی یک امتیاز هم نگرفت. این تیم در گروهی که اسپانیا، روسیه و سوئد حضور داشتند، آخر شد. پرتغال دیگر فینالیست در گروهش صدرنشین شد و بالای ترکیه، جمهوری چک و سوئیس جای گرفت. با این حال سلسائوی اروپا در مرحله یک چهارم ۳ بر ۲ به آلمان باخت و کنار رفت.

اولین و تنها مدافع قهرمانی یورو

تیم؟ اسپانیا | کدام یورو؟ ۲۰۱۲

اولین و تنها مدافع قهرمانی یورو که از قهرمانی‌اش دفاع کرد، اسپانیا بوده است. ماتادورها که دوره قبل یعنی در یورو ۲۰۰۸ با هدایت لوئیس آراگونس قهرمان شده بودند، این مرتبه بعد از قهرمانی جام جهانی ۲۰۱۰، قهرمانی جدیدی در یورو تحت هدایت ویسنته دل بوسکه کسب کردند. آن‌ها در یورو ۲۰۱۲ سنت شکنی کردند و برعکس دیگر قهرمانان یورو، در مرحله گروهی بالاتر از ایتالیا، کرواسی و ایرلند صدرنشین شدند، سپس فرانسه و پرتغال را کنار زدند و با شکست ایتالیا با نتیجه قاطع ۴ بر صفر جام را به خانه بردند. آلمان دیگر فینالیست یورو ۲۰۰۸ هم در گروهش بالاتر از پرتغال، دانمارک و هلند صدرنشین شد و سپس با شکست یونان به نیمه‌نهایی رسید اما به ایتالیا باخت و نتوانست فینالیست شود. این دوره از یورو، تنها دوره‌ای است که قهرمان موفق به دفاع از عنوان خود شده است.

حذف در اولین مرحله حذفی

تیم؟ اسپانیا | کدام یورو؟ ۲۰۱۶

توقعات از اسپانیا بعد از ۲ قهرمانی پیاپی در یورو و حتی قهرمانی در جام جهانی خیلی بالا رفته بود و این تیم یکی از شانس‌های اصلی کسب عنوان قهرمانی در یورو ۲۰۱۶ به شمار می‌رفت. اما اسپانیا در این دوره از مسابقات حتی ذره‌ای به افتخارات دو دوره گذشته‌اش نزدیک هم نشد. این تیم در گروهش پایین‌تر از کرواسی و بالاتر از ترکیه و جمهوری چک در رده دوم قرار گرفت و صعود کرد، ولی در مرحله یک هشتم نهایی مقابل ایتالیا با ۲ گل شکست خورد و حذف شد. ایتالیا دیگر فینالیست دوره پیش هم خیلی نتایج بهتری نسبت به اسپانیا نگرفت. بعد از صدرنشینی در گروه‌شان بالاتر از بلژیک، جمهوری ایرلند و سوئد، اسپانیا را حذف کردند، اما در مرحله یک چهارم نهایی به آلمان باختند و کنار رفتند.

حذف در اولین مرحله حذفی

تیم؟ پرتغال | کدام یورو؟ ۲۰۲۰

برای فینالیست‌های دوره قبل یعنی پرتغال و فرانسه سرنوشت عجیبی در یورو ۲۰۲۰ از همان لحظه قرعه‌کشی و گروه‌بندی تیم‌ها رقم خورد. در این دوره، گروه مرگ گروهی بود که فینالیست‌های دوره قبل در آن قرار داشتند اما هر دو موفق به صعود از گروه‌شان شدند. در ادامه شاید قابل حدس بود که پرتغال که قدرت سابق را نداشت از بلژیک ببازد و در مرحله یک هشتم نهایی کنار برود اما تصور این که فرانسه به‌عنوان مدعی اول قهرمانی در ضربات پنالتی مقابل سوئیس مغلوب شود و تنها کسی که پنالتی‌اش را گل نکند امباپه باشد، دشوار بود.

چالش‌های موفق ماندن

موفق شدن نیاز به تلاش دارد و موفق ماندن نیاز به تکرار تلاش؛ چرا تکرار موفقیت و ماندن در مسیر موفقیت سخت است؟

دکتر مهدی سودآوری | روان‌شناس و مدرس دانشگاه

موفق شدن و موفق ماندن؛ این دو مفهوم تفاوت بسیار زیادی با هم دارند. چه در حوزه کسب‌وکار، چه ورزش و... همه نمونه‌های بسیاری مرتبط با این موضوع دیده‌ایم. مثلا شرکت‌هایی که بزرگ می‌شوند و بعد کلا حذف، نمونه بارز آن نوکیا بود که سهم بزرگی از بازار گوشی موبایل داشت و الان تقریبا از این کسب‌وکار حذف شده است یا تیم‌های ورزشی که یا قهرمان می‌شوند یا به لیگ بالاتر می‌آیند و بعد افت عجیبی می‌کنند. مثل همین قهرمانان یورو که در پرونده امروز زندگی‌سلام به آن‌ها اشاره شده است. اما چرا ماندن در مسیر موفقیت و تکرار قهرمانی، سخت‌تر از رسیدن به موفقیت برای اولین بار است؟

علاقه انسان به استراحت بعد از رسیدن به هدف

موفق شدن نیاز به تلاش دارد، موفق ماندن نیاز به تکرار تلاش. همیشه یک بار تلاش تا سر حد توان، راحت‌تر از تکرار همان تلاش است. چون انسان وقتی به هدف رسید، دوست دارد استراحت کند! اما موفق ماندن نیاز به تکرار همان تلاش به صورت روزمره دارد و گرنه انسان از رقبا عقب می‌افتد و خیلی زود، ثمره این بی‌انگیزگی برای تکرار تلاش را خواهید دید. در ضمن، قبل از موفق شدن، هر موفقیتی ارزشمند محسوب می‌شود اما بعد از موفقیت، باید در سطح اول بود تا مورد تشویش قرار گرفت. دیگر نفر دوم بودن هم شکست محسوب می‌شود.

دست کم گرفتن رقبا بعد از قهرمانی

همه ما معمولا بعد از موفقیت، رقبا را دست کم می‌گیریم. قبل از آن همیشه خود را در رقابت احساس می‌کنیم و رقبا را با دقت زیر نظر می‌گیریم اما بعد از موفقیت معمولا تحلیل دقیقی از رقبا نداریم، به‌خصوص رقبایی که تازه‌وارد هستند و کوچک. همین مسئله یکی از دلایل رایج شکست بعد از موفقیت و قهرمانی است.

تفاوت مدل مدیریتی موفق شدن با موفق ماندن

معمولا بعد از موفقیت اولیه، به علت افزایش درآمد و توجه، شرایط سازمان، فرد یا تیم تغییر می‌کند اما تغییری در سیستم برای کنار آمدن با این تغییرات صورت نمی‌گیرد. چون فرض می‌کنیم تیم برنده را داریم. اما مدیران انواع مختلف دارند، برخی برای توسعه هستند و برخی برای حفظ سطح موجود. نمی‌توان با یک مدل مدیریت هم موفق شد، هم موفق ماند. چون نوع برخورد با تیم، پرسنل و... همه متفاوت هستند. تیم و سازمان بعد از کسب یک موفقیت در یک حالت جدید قرار گرفته که نیازمند مهارت‌های جدید است اما معمولا همان ترکیب برنده قبلی حفظ می‌شود که خوب توان برنده ماندن را ندارند.

از ظرفیت روانی بازیکنان تا برنامه‌های بلندمدت

«مجید جلالی» کارشناس فوتبال از دلایل ناتوانی قهرمانان یورو برای دفاع از عنوان قهرمانی‌شان می‌گوید

حذف ایتالیا در اولین مرحله حذفی یادآور ناکامی‌های دیگر قهرمانان یورو دقیقا ۴ سال بعد از قهرمانی شد. «مجید جلالی» درباره حذف ایتالیا در این مرحله می‌گوید: «در تورنمنت‌هایی مثل جام جهانی، یورو، جام ملت‌های آسیا و...، وقتی مسابقات به مرحله حذفی می‌رسد، باید بدانیم که قواعد خاص خودش را دارد. یعنی همیشه این طور نیست که تیم بهتر برنده شود. شما یک بازی دارید و سرنوشت شما در همان بازی رقم می‌خورد. یک اشتباه می‌تواند همه چیز را تغییر دهد. بنابراین تاثیرگذاری اتفاقات در بازی‌های حذفی در جریان بازی بالاست و البته همین مسئله یکی از جنبه‌هایی است که جذابیت مسابقات را بالا می‌برد».

تغییر نسل بازیکنان هم هست
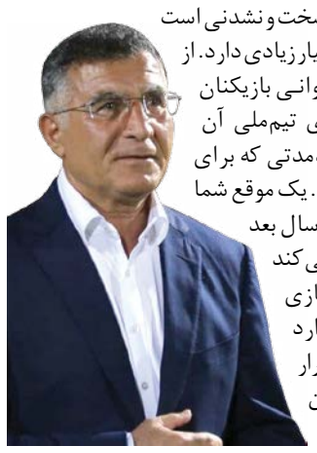
از این کارشناس فوتبال می‌پرسم که چرا تکرار قهرمانی برای قهرمانان یورو این‌قدر سخت و نشدنی است که می‌گوید: «دلایل بسیار زیادی دارد. از ظرفیت‌های ذهنی و روانی بازیکنان بگیرید تا پشتوانه‌های تیم‌ملی آن کشور، برنامه‌های بلندمدتی که برای فوتبال‌شان دارند و... یک موقع شما یک نسلی دارید که ۴ سال بعد خیلی‌های‌شان تغییر می‌کند و این روی کیفیت بازی هر تیمی تاثیر می‌گذارد بنابراین امکان تکرار قهرمانی برای‌شان نیست».